

Røgeovn i topklasse

Vi bygger **en røgeovn, der hverken går på kompromis med funktion eller materialer**, og så kan du både kold- og varmrøge i den.

Drømmer du om duften af hjemmerøget bacon, pølser og laksesider, der langsomt bliver tilberedt i baghaven? Vi har bygget en ekstra lækker og rustik røgeovn i nye og genbrugte materialer fra øverste hylde, og det kan ses på prisen. Du kan dog sagtens bygge i billigere materialer og evt. nedskalere hele projektet. Resultatet vil stadig være en røgeovn i topklasse, der både er pæn og let at bruge. □

Fundament

Vi bygger en stor og tung røgeovn, som har brug for et solidt fundament at stå på. Derfor støber vi en 30 cm tyk, armeret betonklods på 97 x 121 cm. Det svarer til 4 x 5 mursten med fuger. Fundamentet er lavet af 5 dele støbemiks (som er en blanding af sand og grus) samt 1 del cement.

Betonfundamentet støbes i en forskalling af brædder. Selve betonen er lavet af støbemix og cement. Fundamentet er armeret med to lag ø10 armeringsjern. Fundamentet skal hærde tildækket med en presenning.

1 **Lav en forskalling af brædder.** Fyld dernæst din støbeform med rionet og eventuelt nogle større sten eller betonrester. Hæld beton i formen, og vibrér det grundigt, så betonen fordeler sig overalt.

2 **Træk betonen af,** når den står 5 cm højere end græsset. Hvis du har sat forskallingen i vater, kan den bruges som land, så du får en plan overflade. Lad betonen tørre i mindst en uge under en presenning.

RØGEOVN I TRE LAG

1. Røgekammeret på toppen er bygget i træ, der giver smagsstoffer fra sig til røgvarerne og har et vandtæt tegtag.
 2. Betondækket sikrer, at strålevarmen fra brændkammeret ikke når røgekammeret.
 3. Bag murstenssoklen gemmer sig et brændkammer, hvor røg dannes ved kontrolleret forbrænding af træ eller røgesmuld.
- Læs mere på www.goerdetselv.dk

Gør Det Selv

SVÆRHEDSGRAD

Processerne er nemme, men du kommer gennem hele dit gør det selv-pensum.

LET

SVÆRT

TIDSFORBRUG

Tre uger.

PRIS

Ca. 13.000 kroner.

MATERIALER

Sokkel og dæk

- Ca. 1 trailerfuld støbemiks
- 5-6 sække cement
- 2 stk. 6 mm armeringsnet, 250 x 150 cm
- 1 stk. 12 mm støbeplade, 125 x 250 cm
- 16 meter forskallingstræ
- 2 x 1 m galvaniseret gevindstang, 12 mm + møtrikker/spændeskiver

Brændkammer

- Ca. 160 mursten
- 4-5 sække mørtel
- Ca. 30 ildfaste sten
- Evt. ildfast mørtel (eller sand)
- Ovnlåge med termometer
- 3 styroporplader, 10 x 60 x 120 cm

Røgekammer og tag

- 13 reglar a 300 cm
- Ca. 36 m kalmarbrædder, 20-38 cm brede
- 3 taglægger a 420 cm
- 2 sømbeslag
- 1 skudrigel
- 2 hængsler
- 36 genbrugstegl
- 4 rygningstegl (nye)

Brændkammer

Røgeovnsens sokkel er muret op af genbrugsmursten. Det er her, der tændes et lille bål, som udvikler røg til ovnen. Derfor er bunden også belagt med ildfaste sten. Brændkammeret er ni sten højt, og der indmures en låge fra en brændeovn og et termometer under en bue af sten.

For at give plads til lågen, som har ca. to stens bredde, er vi nødt til at skære sten til med en stor vinkelsliber og en diamantklinge.

Selvom vi ikke bruger ildfaste sten til hele projektet, så mures der alligevel med ildfast mørtel.

2

Stenene er gamle genbrugssten, som renses grundigt af inden opmuring. Det første skifte skal bare flugte med ydersiden af fundamentet og holde overkant på snoren, dvs. parallelt med vater snoren.

4

Indersiden af muren får ikke meget opmærksomhed. Det er nok, at fugerne er tætte og fyldt. Udvendt kræver det mere. Hvis ikke fugen er fyldt og flugter med stenen, skal den efterfyldes.

1

Efter en uges tid er betonen hård nok til, at opmuringen kan begynde. Til at hjælpe med at holde skifterne i vater spændes en murersnor ud mellem 4 hjørnestolper. Snoren kan justeres efter et laservaterpas.

3

Forrest skal der være plads til en låge.

Den, vi bruger, er fra en brændeovn og er godt to sten bred. Derfor er vi nødt til at skære en række sten over med en vinkelsliber, så der bliver plads til lågen.

5

Efter 6 skifter skal der mures et stik ind over ovnlågen. Stikket mures op om en skabelon af ovnlågen plus 1 cm på alle sider. Skabelonen hviler på 2 plastikafstandsbrickker, som trækkes ud umiddelbart efter.

6

Stenene i stikket hviler på skabelonens runding, og stenene på begge sider skal skæres til, så vinklen passer.

7

Når den sidste sten er lagt i, og mørtlen er hærdet, kan buen stå selv.

Stenene i stikket er lige. Det er fugerne, som bliver kileformede. Her kan du godt komme til at prøve et par gange, indtil du kender de rigtige fugebredder. Der går ni sten til stikket.

8

Lad mørtlen i stikket hærde nok til, at du kan fjerne plastikbrikkerne under lågeskabelonen. Fjern derefter skabelonen.

9

Find ovnlågen frem. Lågen klodses op og kiles fast i den ønskede position. Afmærk derefter, hvor på murstenene lågen skal skrues fast.

10

Monter med plugs. Fjern lågen igen, og bor for til og installér de nødvendige plugs. Hvis der ikke følger montageskruer og plugs med lågen, så bør du anvende 4,5 x 40/50 mm skruer og tilsvarende plugs.

11

Lågen monteres, og så skal der fuges. Afslut omkring lågen med en mørtelfuge. Brug evt. tjæret tovværk som fugebagstop. Det gør fugearbejdet nemmere. Brug en smal fugeske til opgaven.

12

Gulvet laves af ildfaste sten, som lægges i 2 cm afretningssand, der blot stemples og rettes af, så det er vandret. Læg gulvet, så eventuelle små stykker sten eller brede fuger findes langs yderkanten.

VIGTIGT UDS TYR

Det er ikke svært at bygge en røgeovn, men det er svært at bygge en, der virker godt, og det kræver, at du kan kontrollere og styre røgens temperatur og mængde.

Derfor skal der installeres udluftningsspjæld i top og bund og mindst ét termometer i røgekammeret.

Vi har lavet ovnen, så der er et spjæld og et termometer i ovnlågen og et spjæld på bagsiden af røgekammeret, hvor vi også har installeret et digitalt termometer.

Betondæk

Røgekammeret og brændkammeret er adskilt af en armeret betonplade med et rundt hul i midten, hvor røgen kan bevæge sig op til det øverste kammer. Betonpladen støbes på stedet i en forskalling, der bygges op på det opmurede brændkammer. Betonpladen har et udhæng på forsiden.

Der nedstøbes desuden fire gevindstænger, som skal bruges til at fæstne trækonstruktionen på toppen af betonen. Der nedstøbes desuden fire stykker gevindstang omkring røgkanalen, som skal bruges til at montere et varmeskjold senere.

1 Støbeformen skal understøttes. Der skal konstrueres et stativ, der kan holde en støbeplade, som passer perfekt i hullet mellem soklens vægge. Vi laver det af flamingostykker, der tages ud gennem lågen.

2 Lav en støbeplade, der kan fjernes igen. Når pladen passer præcist mellem sokkelmurene, skæres den 90 procent igennem på langs for hver 10 cm, så pladen let kan bukkes. Savsporene skal vende nedad.

3 Lav en røgkanal i midten af pladen med en Ø120 hulsav. Sæt derefter et kloakrør i, som fjernes efter støbning. Læg desuden et lag plastik ud, der dækker plade og sokkel.

4 Byg en forskalling, der stikker 2 cm ud over kanten af soklen. Læg et foldet rionet i, så der er to lag armering, og fyld beton i formen. Når den er ved at være fuld, trækkes betonen af med en zigzagbevægelse.

5 Støb gevindstænger fast. Der nedstøbes fire Ø12 mm stænger til at holde et varmeskjold over røgkanalen og otte, som du kan fæstne røgekammerets bundrem til. Stængerne skal stikke 7 cm op.

Røgekammer

Oven på betonpladen står selve røgekammeret, som består af et skelet bygget i ubehandlede 45 x 95 mm reglar og en beklædning af kalmarbrædder.

Skelettet hviler på en bundrem, som er fæstnet til gevindstængerne i betonpladen. Derudover er skelettet bygget som fire rammer, hvoraf de to siderammer og den bagerste er forstærket med et kryds. Skelettet er samlet med rustfrie træskruer.

I den forreste ramme er der til sidst monteret en låge bygget af en mindre ramme lavet af 45 x 45 mm reglar.

1 Det er tid til at sætte hjørnestolperne op. Stolperne er samlet af to 100 cm lange 45 x 95 reglar, der er skruet sammen som et L. Stolperne stilles på et dobbelt lag murpap for at undgå opstigende fugt fra betonen.

2 Imellem stolperne monteres en rem af 45 x 95 reglar i både top og bund. De skrues fast i stolperne. Desuden fæstnes remmen til de nedstøbte gevindstænger med skiver og møtrikker. Husk murpap i bunden.

3 Tre ud af fire rammer krydsforstærkes. Det er kun forsiden, hvor lågen skal sidde, der ikke bliver forstærket med et kryds af 45 x 95 reglar. Forstærkningerne skrues fast med 6,0 x 150 mm skruer.

4 Byg et simpelt tag. Start med at lave to sæt spær. De skrå sider skal være 94,5 cm lange. Vinklen i rygningen og på spærfoden samt tagets topfod findes ved hjælp af en 94,5 cm pind, der bruges som model.

5 Toppen skæres i smig. Smigvinklen findes ved at vinkle op fra midten af spærfoden med en tømrervinkel. Spærene samles med sømbeslag i toppen og to skruer gennem hver spærside ned i spærfoden.

6 I toppen af spærene skæres og stemmes et hak til rygningens list, som også laves af 45 x 95 mm reglar. Udsæringen skal være ca. 5 cm dyb.

7 Den forreste spærfod hviler på de forreste stolper og kommer i praksis til at fungere som toprem. Derfor skal vinklerne tjekkes og justeres ind, før spærene skrues fast.

Beklædning

Røgekammeret er beklædt med kalmarbrædder. Alle brædderne er blevet affaset, så de overlapper en smule.

For at kunne montere facadebrædderne er det nødvendigt at skrue et par ekstra støtter på træskelettet, så beklædningen har et bedre skrueunderlag.

Lågen beklædes separat, og hængsler samt skudrigel skrues efterfølgende fast.

1 Lav en bedre skruebund. Før du kan beklæde røgekammeret, er det nødvendigt at montere en ekstra 45 x 45 reglar på stolperne for og bag, som kan bruges som skruebund.

2 Skær brædder til. I stedet for at bruge fer og not-brædder eller beklæde med fx en plade m.m. har vi valgt kalmarbrædder, som vi har skåret til, så kanten er vinklet 45 grader. Det giver et flot og tæt overlap.

3
En side ad gangen. Først beklædes siden til venstre for fronten, så beklædes fronten osv. Skær brædderne, så åretegningerne fortsætter fra hjørne til hjørne på tværs af lågen. Brug rustfrie 5,0 x 70 mm skruer.

4
Lågen er en simpel ramme af gennemskårne reglar, så man får en dimension, der hedder ca. 45 x 45 mm. Rammen klodses op og kiles fast, så beklædningen kan skrues på. Derefter beklædes de resterende sider.

5
Når beklædningen er færdig, skal lågen hængsles. Hængslerne skrues fast med rustfrie franske skruer på 6,0 x 60 mm. En skudrigel skrues fast til at låse lågen.

Tag

På toppen er røgeovnen udstyret med et tegltag, som er lagt på taglægter. Lægterne ligger med 30,5 cm's afstand.

Vi bruger genbrugstegl, men taget kunne lige så godt have været lavet af Cembrit- eller stålplader, der begge er billigere end genbrugstegl.

1
Lægteafstanden er 30,5 cm. Det passer til den valgte teglsten. Nederste lægte er en flækket reglar og er dermed lidt højere end taglægterne. Det skyldes, at den skal løfte lidt ekstra, så teglene ligger lige højt.

2
Stenene lægges fra højre mod venstre, først en række lodret og så en sten vandret. Den yderste række lægges og skrues fast. Nederste række følger efter, og de skrues fast. Derefter lægges resten af stenene.

3
Lav en liste, som slutter tæt. Der er luft under teglstenene. Lav et hakkebræt, der passer pænt under taget. Et bræt tvinges fast, og profilet streges op vha. en klods med en fastklemt blyant.

4
Brug hjørnelister. Beklædningen ser lidt utæt ud i hjørnesamlingerne, så vi afslutter ved at montere hjørnelister i træ. De er høvlede, så de slutter tæt til kalmarbrædderne.

Ovnen er færdig, men der er plads til lidt finish med hjørneprofiler i træ.